

Joint Action
on REspiratory
Diseases

VESELAS PLAUŠAS VESELA SABIEDRĪBA

Plaušu veselība:

Sabiedrības veselības prioritāte

*Aicinājums rīkoties sabiedrības veselības
speciālistiem un politikas veidotājiem*

PASAULES PLAUŠU DIENA

2026. gada 25. septembris

PASAULES
PLAUŠU
DIENA
2026

VESELAS PLAUŠAS: SABIEDRĪBAS VESELĪBAS PRIORITĀTE *No pierādījumiem uz rīcību*

Kāpēc jārīkojas?

- ▶ Elpceļu slimības ir liels sabiedrības veselības izaicinājums
- ▶ Daudzas plaušu slimības ir novēršamas
- ▶ Tīrs gaiss ir būtisks veselībai
- ▶ Profilakse ir ekonomiski izdevīga
- ▶ Plaušu veselība veicina veselīgu novecošanos un ilgtspējīgu attīstību

Galvenās sabiedrības veselības prioritātes

PROFILAKSE

- Visaptveroša smēķēšanas (t.sk. veipošanas) kontrole
- Gaisa kvalitātes uzlabošana
- Drošākas darba vietas
- Atsaucība vakcinācijai
- Veselīga vide

AGRĪNA DIAGNOSTIKA

- Simptomu atpazīšana
- Spirometrijas pieejamības paplašināšana
- Savlaicīga plaušu vēža diagnostika
- Agrīna astmas un HOPS (hroniskas obstruktīvas plaušu slimības) diagnostika
- Tuberkulozes atklāšanas uzlabošana
- Efektīvi nosūtīšanas ceļi

VIENLĪDZĪGA PIEEJAMĪBA

- Ilgtermiņa aprūpe
- Diagnostika
- Ārstēšana
- Smēķēšanas atmešana
- Plaušu rehabilitācija
- Veselības izglītība

NODROŠINĀT TĪRU GAISU

- Samazināt emisijas
- Ieviest gaisa kvalitātes standartus
- Pārraudzīt gaisa piesārņojumu
- Veselīgas darba vietas
- Veselīgākas pilsētas
- Klimatgudra politika

STIPRINĀT VESELĪBAS APRŪPES SISTĒMAS

- Investēt darbaspēkā un infrastruktūrā
- Stiprināt uzraudzību un atbalstu pēc izveidošanās
- Atbalstīt pētniecību
- Novērst nevienlīdzību veselības aprūpē
- Mērīt rezultātus
- Uz pierādījumiem balstīta politika
- Konsultēties ar pacientiem

Politikas veidotāji var:

- ✓ Padarīt plaušu veselību par prioritāti
- ✓ Investēt profilaksē
- ✓ Stiprināt primāro veselības aprūpi
- ✓ Uzlabot aprūpes pieejamību
- ✓ Samazināt gaidīšanas laikus
- ✓ Atbalstīt tīra gaisa politiku
- ✓ Aizsargāt darbiniekus
- ✓ Veicināt starpnozaru sadarbību
- ✓ Mērīt progresu un nodrošināt atbildību

Veselības aprūpes speciālisti var:

- ✓ Veicināt profilaksi
- ✓ Atbalstīt tabakas lietošanas atmešanu
- ✓ Veicināt vakcināciju
- ✓ Agrīni atklāt elpceļu slimības
- ✓ Nodrošināt uz pierādījumiem balstītu aprūpi
- ✓ Izglītēt pacientus
- ✓ Pastāvēt par tīru gaisu
- ✓ Uzmanīt grūti sasniedzamās iedzīvotāju grupām

Katrs solis ir svarīgs:

- Novērst slimības
- Atpazīt un diagnosticēt agrāk
- Nodrošināt brīvu pieejamību aprūpei
- Mazināt nevienlīdzību
- Nodrošināt tīru gaisu
- Apmēties investēt plaušu veselībā
- Uzlabot rezultātus ikvienam

**LABĀKA POLITIKA. STIPRĀKAS VESELĪBAS APRŪPES
SISTĒMAS. VESELĀKAS PLAUŠAS.**

J|RED
Joint Action
on REspiratory
Diseases

